درس: زبان و ادبیات فارسی پایه: دوازدهم نام و نام خانوادگی:	جمهوری اسلامی ایران وزارت آموزش و پرورش **دبیرستان نمونه فرهنگ**	تاریخ امتحان: 10/ 10 /1404 مدت امتحان: 80 دقیقه ساعت امتحان: 8 صبح تعداد صفحات: 4 صفحه نمره:

ردیف	شـــــرح ســـــــؤال	بارم
	قلمرو زبانی (7 نمره)	
1	معنی واژه های مشخّص شده را بنویسید. الف ـ تخم خرمایی به تربیتش نخل باسق گشته ب ـ به شکر اندرش مزید نعمت	0/5
2	در هر گزینه، معنای درست را مشخص کنید. الف ـ پرده ناموس بندگان به گناه فاحش ندرد (ناسزا- واضح) ب ـ در نفیرم مرد و زن نالیده اند(فریاد- نفرین)	0/5
3	نادرستی های املایی را مشخص کنید و شکل صحیح آن ها را بنویسید.(2 مورد) بار دیگرش به تظرّع و زاری بخواند – کافور بر آن ضماد کردند – دشمن عن‌غریب است که در این دشت وسیع عملیات کند	0/5
4	با توجه به متن شکل درست املایی را از میان داخل کمانک انتخاب کنید. الف : بگرای چو اژدها گرزه بخروش چو شرزه شیر(ارغند/ ارقند) ب : ازپای تا سرت همه نور خدا شود در راه (زوالجلال / ذوالجلال)چو بی پا و سر شوی	0/5
5	با توجه به معنی، املای کدام واژه نادرست است؟ الف دینار: واحد پول ب غرامت: تاوان ج تریاق: پادزهر د سطور: چهارپا	0/5
6	واژهٔ مناسب هر گزینه را انتخاب کنید. (بهر – بحر) الف ـ گفت از ..... غرامت جامه ات بیرون کنم. ب ـ یکی از صاحبدلان در ..... مکاشفت مستغرق شده بود.	0/5
7	نقش دستوری ضمیرهای متصل (پیوسته)را در عبارت زیر مشخص کنید. بوی گلم چنان مست کرد که دامنم ازدست برفت.	0/5

www-kanoon-ir

8	در ابیات: خانه ای کاو شود از دست اجانب آباد زاشک ویران کنش آن خانه که بیت الحزن است آن کسی را که در این مُلک، سلیمان کردیم ملت امروز یقین کرد که او اهرمن است الف ـ تعداد ترکیب وصفی..... و تعداد ترکیب اضافی ..... است. ب ـ نقش دستوری واژۀ "امروز" و "اهرمن" چیست؟	0/5 0/5
9	حذف و نوع آن (لفظی و معنوی) را در بیت زیر مشخص کنید. بنده همان به که ز تقصیر خویش عذر به درگاه خدای آورد.	0/5
10	در متن زیر، یک وابسته‌ی وابسته بیابید و نوع آن را مشخص کنید. در قلب آن کویر بی فریاد، سر در حلقوم چاه می برد و می گریست.	0/5
11	در متن زیر، یک جمله‌ی چهار جزئی با مفعول و مسند پیدا کنید و مفعول و مسند را در آن بیابید. محبت چون به غایت رسد آن را عشق خوانند و عشق، خاص‌تر از محبت است زیرا همه عشقی محبت باشد اما همه محبتی عشق نباشد.	0/75
12	در عبارت زیر : بیش از یک سال نتوانستم از مواهب خداداد بهره مند شوم. در میان آنان من بودم که سر گردان و سر در گریبان بودم . الف: جمله‌ی مرکب را مشخص کنید؛ سپس جمله‌ی پیرو(وابسته) را نشان دهید. ب: نوع واو به‌کار رفته را بنویسید.	0/5 0/25
	قلمرو ادبی (5 نمره)	
13	در عبارت«فرّاش باد صبا را گفته تا فرش زمرّدین بگسترد»واژۀ ..... مشبهٌبه و واژۀ ..... استعاره است.	0/5
14	از بیت زیر دو آرایه ادبی بنویسید. ((با آنکه جبیب و جام از مال و می تهی است ما را فراغتی است که جمشید جم نداشت))	0/5
15	هر یک از آرایه های ادبی داخل کمانک را در مقابل گزینۀ مناسب بصورت غیر تکراری بنویسید. (سجع ـ مجاز ـ کنایه ـ حسن تعلیل)	1

www-kanoon-ir

	الف ـ در دفتر زمانه فتد نامش از قلم ب ـ شهر را رها کرد و چشم ها را منتظر گذاشت و به دهی آمد. ج ـ دل گرمی و دم سردی ما بود که گاهی مرداد مه و گاه دی اش نام نهادند د ـ باران رحمت بی حسابش همه را رسیده و خوان نعمت بی دریغش همه جا کشیده	
16	در همهٔ ابیات آرایه اسلوب معادله وجود دارد به جز گزینه ..... الف ـ هر کسی کاو دور ماند از اصل خویش / بازجوید روزگار وصل خویش ب ـ عشق بر یک فرش بنشاند گدا و شاه را / سیل یکسان می کند پست و بلند راه را ج ـ محرم این هوش جز بیهوش نیست / مر زبان را مشتری جز گوش نیست د ـ آدمی پیر چو شد حرص جوان میگردد / خواب در وقت سحرگاه گران میگردد	0/25
17	درمصراع دوم بیت زیر تلمیح را بیابید. د) چه غم دیوار امت را که دارد چون تو پشتیبان ؟ چه باک از موج بحر آن را که باشد نوح کشتیبان؟	0/25
18	مفهوم هریک از کنایه های مشخّص شده را بنویسید. الف ـ یک روز دنیایی به روم چشم داشت و از آن چشم می‌زد. ب ـ عشق، آتش است، هرجا که باشد، جز او رخت، دیگری ننهد.	0/5
19	پدیدآورندهٔ کدام اثر در مقابل آن نادرست آمده است؟ 1ـ قصهٔ شیرین فرهاد: نظامی 2ـ کویر : علی شریعتی 3ـ تمهیدات: عین القضات همدانی 4ـ تذکرهٔ الاولیا: عطار	0/25
20	غزل اجتماعی در عصر ..... با توجّه به دگرگونی های سیاسی و اجتماعی رواج یافت.	0/25
21	دو شاعر غزل سرای اجتماعی نام ببرید.	0/5
22	مصراع اول بیت زیر را بنویسید. ..... باید که خاک درگه اهل نظر شوی	0/5
23	از شعر صبح ستاره‌باران بیتی را بنویسید که قافیه‌ی آن جویباران باشد.	0/5
	قلمرو فکری (8 نمره)	
24	دو صفت خداوند را در بیت زیر پیدا کنید و بنویسید.	0/5

www-kanoon.ir

	همه غیبی تو بدانی ، همه عیبی تو بپوشی همه بیشی تو بکاهی ، همه کمی تو فزایی	
25	اشتیاق بی پایان شاعر از کدام بیت دریافت می شود؟ الف) محرم این هوش جز بی هوش نیست مر زبان را مشتری جز گوش نیست ب) هر که جز ماهی ز آبش سیر شد هر که بی روزیست روزش دیر شد	0/25
26	در بیت ((گفت : دیناری بده پنهان و خود را وارهان گفت: کار شرع کار درهم و دینار نیست .)) شاعر به کدام پدیده ناپسند اجتماعی اشاره دارد ؟	0/5
27	مفهوم کلی «صد تیغ جفا بر سر و تن دید یکی چوب/ تا شد تهی از خویش و نی اش نام نهادند» چیست؟	0/5
28	درستی یا نادرستی مفاهیم ابیات زیر را مشخص کنید. الف : خانه ای کاو شود از دست اجانب آباد ز اشک ویران کنش آن خانه که بیت الحزن(غم و اندوه خانواده) ب : مزینان از هزارو چهارصد سال پیش بر همان مهر و نشان است که بود. (عدم تغییر و تحول)	0/5
29	شاعر در بیت «پنهان مکن آتش درون را / زین سوخته جان شنو یکی پند»، مخاطب را به چه چیزی دعوت می‌کند؟	0/5
30	درمتن: ناله های گریه آلود آن امام راستین و بزرگم را می شنوم که همچون این شیعه گمنام و غریبش در کنار آن مدینه پلید و در قلب آن کویر بی فریاد سر در حلقوم می برد و می گریست . الف : منظور نویسنده از ((آن امام راستین و بزرگم)) کیست ؟ ب : راوی داستان چندمین شخص است ؟	0/5 0/25
31	در بیت:« ای مادر سر سپید بشنو این پند سیاه بخت فرزند» منظور از قسمت های مشخص شده چیست؟	0/5
32	معنی هر یک از عبارت های زیر را به نثر روان برگردانید. الف: یکی از دوستان به طریق انبساط گفت : ما را چه تحفه کرامت آوردی؟ ب: هر نفسی که فرو می رود ممدّ حیات است ج: حیات از عشق می شناس و ممات بی عشق می یاب. د: صبح هنگام چریغ آفتاب کنار قنات حسنی اتراق کردیم ه: ما را فراغتی است که جمشید جم نداشت و: کسی را که در این ملک سلیمان کردیم ملت امروز یقین کرد که او اهرمن است. ز: نی حدیث راه پرخون می کند	0/5 0/5 0/5 0/5 0/5 1 0/5
	با آرزوی موفقیتی فراتر از قبولی در یک آزمون	20

www-kanoon-ir